

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ลำดับขั้นตอนในการวิจัย
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ในเขตตำบลหนองพันทา จำนวน 641 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอโซ่พิสัย, 2555 : 25)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา หมายถึง เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยางกับสำนักงานเกษตรอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ในเขตตำบลหนองพันทา จำนวน 247 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร (100)

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (โดยการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%)

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{641}{1 + 641 \times 0.05^2} = \frac{641}{2.60} = 247$$

จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นหมู่บ้าน ทำการคัดเลือกจากประชากรทั้งหมดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อจากประชากรทั้งหมดให้ได้ครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ห้วยลึก	91	35
2	ห้วยลึกเหนือ	102	39
3	โพนทอง	51	20
4	โนนแก้ว	94	36
5	หนองนาคำ	19	7
6	หนองพันทา	22	8
7	จี้เหล็กใหญ่	16	6
8	ป่าไร่	71	27
9	โนนม่วง	37	14
10	โนนแก้วน้อย	59	23
11	พัฒนาพร	36	14
12	โนนโพธิ์ศรี	43	17
	รวม	641	247

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพันทา. 2555 : 2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ การถือครองที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกิน ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามรายการ(Check Lists) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกยางพารา 4 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open- ended Questionnaire) เป็นคำถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวน วิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65)

2.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูล จากข้อ 2.1 ให้ครอบคลุมกรอบคิดในการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง จำนวน 4 ด้าน

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence)

ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยธานี. 2544 : 219 -233) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน - 1 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum x$ แทน ผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 -1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

การตรวจสอบครอบคลุมความถูกต้องหาตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถามและการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 ดร.สุรศักดิ์ รักขพันธ์ ฌ หนองคาย วุฒิการศึกษา D.P.A. (Doctor of Public Administration) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน โชฬิสัยพิทยาคม อำเภอ โชฬิสัย จังหวัด บึงกาฬ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางไภสร กองธรรม วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่งครูผู้สอน โรงเรียนบ้านหนองพันทา ตำบลหนองพันทา อำเภอ โชฬิสัย จังหวัดบึงกาฬสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

2.4.3 นางพัชราภรณ์ ป้องคำสิงห์ วุฒิการศึกษา กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลศรีเชียงใหม่ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัด

หนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและ
ประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

2.6 นำแบบสอบถาม ที่ได้รับแก้ไขจากการแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ครั้งที่ 2 แล้วมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามขึ้นมาใหม่

2.7 การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทดสอบ (Try Out) กับ
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอปากคาด จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
ในการทำวิจัย ทำการทดสอบหาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์
ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-total Correlations) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ถ้วน
สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpham Coefficient) ซึ่ง
ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้ใหญ่บ้าน
แต่ละหมู่บ้านตามกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านห้วย
ลึก หมู่บ้านห้วยลึกเหนือ หมู่บ้านโพนทอง หมู่บ้านโนนแก้ว หมู่บ้านหนองนาคำ หมู่บ้าน
หนองพันทา หมู่บ้านจี้เหล็กใหญ่ หมู่บ้านป่าไร่ หมู่บ้านโนนม่วง หมู่บ้านโนนแก้วน้อย
หมู่บ้านพัฒนาพร หมู่บ้านโนน โพธิ์ศรี ตำบลหนองพันทา จังหวัดบึงกาฬ เพื่อขอความร่วมมือ
และประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บด้วยตัวเอง
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตัวเอง
3. เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จ จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไป
ประมวลผลด้วยโปรแกรมเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่อง โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส(Coding From)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

มากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
มาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ที่น้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอลำดวน จังหวัดบึงกาฬ ใช้การวิเคราะห์ พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

6. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอลำดวน จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ (Multiple Linear Regression Analysis)